

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาแบบเชิงพรรณนา อรรถาธิบาย (Descriptive – Explanatory Research) โดยมีองค์ประกอบหลักในวิธีการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษา คือ กลุ่มอาชีพในจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 130 กลุ่ม แบ่งเป็น 4 ประเภท ตามเกณฑ์ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี ตามตาราง 3

ตาราง 3 ประเภทกลุ่มอาชีพในจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน	ด้านช่าง	ด้านอื่นๆ	รวม
เมืองปัตตานี	3	7	1	-	11
โคกโพธิ์	7	17	-	-	24
ปะนาเระ	6	7	-	-	13
หนองจิก	2	7	-	-	9
ยะรัง	3	10	1	-	14
มายอ	3	6	1	1	11
สายบุรี	2	3	1	-	6
ยะหริ่ง	5	8	1	-	14
กะพ้อ	3	4	-	-	7
ทุ่งยางแดง	5	5	-	-	10
แม่ลาน	4	1	1	-	6
ไม้แก่น	1	3	1	-	5
รวม	44	78	7	1	130

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการคัดเลือกมาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามอำเภอซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์การแบ่งโดยจำแนกเป็นอำเภอ ซึ่งจังหวัดปัตตานี มีอำเภอทั้งหมด 12 อำเภอ
 2. ในแต่ละอำเภอ จะมีกลุ่มอาชีพที่แบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี ทั้งหมด 4 ประเภท
 3. ในการสุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ จะสุ่มกลุ่มอาชีพมา 4 กลุ่ม โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมาประเภทละ 1 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่กลับ (Simple Random Sampling without Replacement) ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างออกมาทั้งหมด 48 กลุ่ม
 4. ในกรณีที่บางอำเภอมีกกลุ่มอาชีพไม่ครบทุกประเภท ก็จะมีการสุ่มแบบง่ายให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ อำเภอละ 4 กลุ่ม ต่อไป
- กลุ่มตัวอย่างที่ได้มา สามารถแสดงรายละเอียดตามตาราง 4

ตาราง 4 พื้นที่และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

อำเภอ	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน	ด้านช่าง	ด้านอื่นๆ
เมืองปัตตานี	- กลุ่มเลี้ยงหอยแครง บ้านตันหยงลูโละ ต. ตันหยงลูโละ	- กลุ่มแปรรูปอาหารทะเล บ้านแหลมนก ต. บานา - กลุ่มทำผ้าบาติก บ้าน จะรังบองอ ต. ตะลุโบะ	- กลุ่มซ่อมมอเตอร์ไซค์ บ้านจะรังบองอ ต. ตะลุโบะ	
โคกโพธิ์	- กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า บ้านนาคือใต้ ต. มะกรูด - กลุ่มเลี้ยงไก่เนื้อ บ้านนาคือ ต. ป่าบอน	- กลุ่มทำเต้าเจี้ยว บ้านชะเมา ต. นนทศ - กลุ่มจักสานย่านลิเภา บ้านทุ่งศาลา ต. บางโคระ		
ปะนาเระ	- กลุ่มปลูกผัก บ้าน ปากช่อง ต. คอกกระบือ - กลุ่มเลี้ยงปลานิล บ้านคลอง ต. ดอน	- กลุ่มจักสาน บ้านท่ามะนาว ต. ท่าข้าม - กลุ่มบุคู บ้านน้ำบ่อ ต. น้ำบ่อ		

ตาราง 4 (ต่อ)

อำเภอ	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน	ด้านช่าง	ด้านอื่นๆ
หนองจิก	- กลุ่มปลูกบัว บ้านท่าค่าน ต. คอนรัก - กลุ่มไร่นาสวนผสม บ้านป่าการิยะ ต. ลิปะสะ โง	- กลุ่มทิมเสมน้ำ บ้านโคกคิปลี ต. ดุขง - กลุ่มทำขนม บ้านบ่อทอง ต. บ่อทอง		
ชะเรียง	- กลุ่มเลี้ยงไก่ บ้านเกาะหวาย ต. วัด	- กลุ่มชิงผง บ้านบราโอ ต. ประจัน - กลุ่มข้าวพอง บ้านปูลากาซิง ต. กอลำ	- กลุ่มช่างตีเหล็ก บ้าน ตรอซัน ต. ชะเรียง	
มาขอ	- กลุ่มเลี้ยงเป็ดเทศ บ้านลางา ต. ลางา	- กลุ่มผ้าบาติก บ้าน เมืองซอน ต. ลูโบะฮิโร	- กลุ่มปั้นหม้อ บ้าน กูบังบาเคาะ ต. สะก่า	- กลุ่มขายกาแฟ บ้านคูหยง ต. สาคอบน
สาขบุรี	- กลุ่มไร่จิง บ้านแป้น ต. แป้น - กลุ่มมะพร้าวแห้ง บ้านนาหว้า ต. หุ้งคล้า	- กลุ่มบุดู บ้านบางเก่าทะเล ต. บางเก่า	- กลุ่มเรือกอลและ บ้านลุ่ม ต. ปะเสชวอ	
ชะหรั่ง	- กลุ่มเลี้ยงปลาตุก บ้านตามกะ ต. ตามกะ - กลุ่มเลี้ยงนกกระทา บ้านจะรัง ต. นะรัง	- กลุ่มข้าวเกรียบ บ้านคาโต๊ะ ต. แหลมโพธิ์	- กลุ่มช่างไม้เฟอร์นิเจอร์ บ้านคาลอ ต. มะนังขอ	
กะหือ	- กลุ่มปลูกลองกอง บ้าน เจาะกะหือใน ต. กะรุบี - กลุ่มเพาะพันธุ์กล้วยไม้ บ้านโต๊ะแน ต. ตะโละคือรามัน	- กลุ่มกล้วยฉาบ บ้าน เจาะกะหือใน ต. กะรุบี - กลุ่มผ้าบาติก บ้านโต๊ะแน ต. ตะโละคือรามัน		

ตาราง 4 (ต่อ)

อำเภอ	ด้านการเกษตร	ด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน	ด้านช่าง	ด้านอื่นๆ
ทุ่งยางแดง	- กลุ่มยางพารา บ้านตะโละแมะนา ค. ตะโละแมะนา	- กลุ่มทอผ้า บ้านป่ามะพร้าว ค. พิเทน - กลุ่มปักผ้า บ้านพิเทน ค. พิเทน - กลุ่มผ้าบาติก บ้านพิเทน ค. พิเทน		
แม่ลาน	- กลุ่มข้าวซ้อมมือ บ้านโคกพันต้น ค. แม่ลาน	- กลุ่มทอเสื่อกก บ้านท่าเนียบ ค. แม่ลาน - กลุ่มจักสานย่านลิเภา บ้านคันโดนค ค. บ้านไร่	- กลุ่มทำเหล็กคัต บ้านท่าเนียบ ค. แม่ลาน	
ไม้แก่น	- กลุ่มเลี้ยงเป็ดเทศ บ้านใหญ่ ค. ไม้แก่น	- กลุ่มข้าวเกรียบปลา บ้านคอนทราย ค. คอนทราย - กลุ่มบุดู บ้านกระงูด ค. ไม้แก่น	- กลุ่มช่างไม้ก่อสร้าง บ้านรังมคแดง ค. คอนทราย	

เมื่อดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากระดับกลุ่มแล้ว จะดำเนินการเลือกหน่วยตัวอย่างระดับบุคคลต่อไปซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภท ได้แก่ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ซึ่งจะดำเนินการวิจัยกับบุคคลเหล่านี้โดยเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 144 คน

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย บุคคล 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ข้าราชการประจำ ได้แก่ พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด พัฒนาการจังหวัด เกษตรจังหวัด พัฒนาการอำเภอ เกษตรอำเภอ และปลัดอำเภอที่รับผิดชอบในเรื่องกลุ่มอาชีพ จำนวนทั้งหมด 40 คน

2.2 ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 39 คน และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 39 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยมี 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) จะใช้ในการศึกษากับคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพ และแยกตามลักษณะของกลุ่มอาชีพแต่ละประเภท โดยจะเป็นแบบสอบถามปลายปิดประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานของกระบวนการทางการตลาดของกลุ่มอาชีพ

เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลเพิ่มเติม

2. การสัมภาษณ์ จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการทางการตลาดให้กับกลุ่มอาชีพ ซึ่งจะใช้ลักษณะคำถามแบบมีโครงสร้าง (Structure Interview)

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. อาคม ใจแก้ว และ ดร.พัฒน์นิง โกลยงนาท ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด ได้แก่ ผศ. ศศิวิมล สุขบท ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ พาณิชยจังหวัดปิตตานี และประธานกลุ่มอาชีพข้าวซ้อมมือ ค.ช้างให้ตัก อ.โคกโพธิ์ จ. ปิตตานี เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหาและแก้ไข ปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดสอบเครื่องมือ (Try out) โดยทำการทดสอบจากเครื่องมือชุดเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างคนละกลุ่มที่จะทำการศึกษา แยกเป็นจังหวัดสงขลาจำนวน 5 กลุ่ม และจังหวัดปิตตานีจำนวน 5 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 30 ชุด ซึ่งจะพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มที่ทำการทดสอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

1. ศึกษาพื้นที่ที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล และนัดหมายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

ไว้ล่วงหน้า

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบ

ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจนได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการ

3. ตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. สำหรับการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเดียวกันกับการใช้แบบ

สอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ทางสังคมศาสตร์ SPSS 10.0 for Windows (Statistical Package for Social Science) และสถิติ

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ และไคแอสควร์ เพื่ออธิบายข้อมูลที่ได้จากการ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะใช้วิธีการวิเคราะห์

เนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำมาพิจารณาประกอบกันกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

จากกลุ่มอาชีพ